

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 11169
Tarih: 11.02.2021

41581

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 11.02.2021

Hışyar Özsoy

Diyarbakır Milletvekili

İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) 3 Şubat 2021 tarihinde Kuzey ve Doğu Suriye'de yaşanan hak ihlallerine yönelik bir rapor yayınlamıştır. Raporda, Kuzey ve Doğu Suriye'de en az 63 Suriye vatandaşının, Türkiye ve SMO tarafından gözaltına alınıp yasadışı bir şekilde Türkiye'ye transfer edildiği ve ömür boyu hapis cezası ile kalacak şekilde ciddi suçlamalarla yargılandığı ifade edilmektedir.

Raporu basın toplantısıyla açıklayan HRW Ortadoğu Direktörlüğü temsilcisi Michael Page; Türkiyeli makamların keyfi gözaltı ve yasadışı transferler başta olmak üzere Kuzey ve Doğu Suriye'deki sivillerin haklarına saygı göstermesi gerekirken, Suriyelileri, Suriye'de iddia edilen faaliyetlerden dolayı tutuklayarak Türkiye'ye transfer ettiklerini söylemiştir. Bahsi geçen rapor, Türkiye makamlarının paylaştığı 4700 sayfalık belgeler, tutukluların aileleri ve yakınlarının tanıklıkları sonucu hazırlanmıştır. Türkiye makamlarının HRW'ye açtığı belgeler, 63 Suriye vatandaşının isim detayları, suçlamalar ve sunulan kanıtlardan oluşmaktadır.

Daha önce BM'nin 2020 yılında yayınladığı bir raporda da Türkiye ve bölgedeki silahlı grupların, Suriye vatandaşlarını yasadışı bir şekilde Türkiye'ye transfer ederek yargılandığı ifade edilmişti. Ayrıca HRW'nin belgelediği yasadışı transferler, harp zamanında sivillerin korunmasını garanti altına alan 4. Cenevre Sözleşmesi ve ek protokolleri kapsamındaki yükümlülüklerin ihlal edildiğini göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. Suriye’de işlendiği iddia edilen suçların Türkiye’de yargılamasının yapılması mümkün müdür? Bu hangi uluslararası hukuktan doğan yükümlülüktür? Uluslararası hukukta bunun izahı var mıdır?
2. Suriye’den Türkiye’ye transfer edilen bir tutuklunun suçunun Urfa’da işlendiğinin iddia edildiği doğru mudur?
3. Belgelerle sabit 63 Suriye vatandaşının Türkiye’ye getirilme nedeni nedir?
4. Şanlıurfa Ceza Mahkemeleri, Türkiye’de yargılanan 63 Suriyeliden 5’ine müebbet hapis cezası vermiştir. Bu Mahkemeler hangi yetki ile Suriye vatandaşlarını yargılamaktadır?
5. 4. Cenevre Sözleşmesi ve ek protokolleri kapsamındaki yükümlülükler ihlal edilmektedir. Bunu engellemek üzere Bakanlığınızca adım atılacak mıdır?
6. Bazı belgeler ve fotoğraflarda, tutukluların kötü muamele gördükleri tespit edilmiştir. Bir tutuklu, telefonla kardeşiyle konuşmasında, gözaltına alındığında önce SMO üyeleri tarafından daha sonra ise Türkiye güvenlik güçleri tarafından dövüldüğünü söylemiştir. İnsan hakları ihlaline dönük bu iddialar Bakanlığınız tarafından araştırılmış mıdır?
7. Gözaltına alınan 4 tutuklu yakınının aktardığı bilgilere göre, SMO üyesi kişiler ailelerle irtibata geçip para karşılığında tutukluların serbest bırakılması teklifinde bulunmuştur. Bir tutuklunun 10 bin dolar ödemesi ile Türkiye’ye transferi engellenmiş olduğu iddiası tarafınızca araştırılmış mıdır? Konu ile ilgili soruşturma başlatılmış mıdır?
8. Türkiye’de tutuklu bulunan Suriyelilerin aileleri tespit edilip tutuklularla görüştürülmesinin sağlanması için tarafınızca adım atılacak mıdır?
9. Suriye’den Türkiye’ye transfer edilerek, Türkiye’de yargılanan kaç Suriye vatandaşı vardır?
10. Suriye’den getirilerek Türkiye’de tutuklanan bütün Suriye vatandaşlarının Suriye’ye geri gönderilmesi için çalışma başlatacak mısınız?
11. Suriye vatandaşlarının Türkiye’ye transfer edilmesinin durdurulması sağlanacak mıdır?